

*DOI 10.31558/2519-2949.2023.4.14**УДК 355.451(043)*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5085-3704>*Гарькавий Є. М., Воєнна академія імені Євгенія Березняка*

## ПІДХОДИ НАТО ДО ФОРМУВАННЯ НАРАТИВІВ

*У статті здійснюється спроба політологічного аналізу особливостей формування наративів відповідно до сучасних норм і стандартів НАТО, які можуть бути імплементовані у вітчизняну систему стратегічних комунікацій.*

*Визначено, що вплив наративів має велике значення для військовослужбовців, оскільки сфера їх діяльності зазвичай пов'язана із несприятливим і ворожим до них інформаційно-культурним середовищем. Наративи сил оборони мають чітко корелюватись із урядовими стратегічними наративами для повноцінної координації діяльності держави в інформаційному просторі.*

*Доведено, що основним об'єктом впливу наративів є цільова аудиторія, яка визначається взаємності від мети та завдань реалізації стратегічних комунікацій. Результатом такого впливу є формування у цільових аудиторій такої системи стійких уявлень про дії іншої держави, яка би повністю виправдовувала ті чи інші дії.*

*Встановлено, що наративи спрямовують та узгоджують діяльність НАТО на усіх рівнях управління. Відповідно до стандартів НАТО існує три рівні наративів: інституційний наратив, стратегічний наратив та мікронаратив.*

*З'ясовано, що попри істотні успіхи у сфері реалізації стратегічних комунікацій, наявні механізми формування наративів все ще залишаються недосконалими. Пов'язано це передусім із несистемністю координації стратегічних комунікацій, надмірною політизацією інформаційно-комунікативного простору та російською деструктивною пропагандою.*

*Підсумовано, що підходи НАТО до формування наративів передбачають чітке та синхронізоване формування такої інформації, яка буде представленою в якісному і достовірному повідомленні, з відсутністю свободи для двозначності та без перспективи неправильного тлумачення, а контексти, в яких знаходяться повідомлення, мають бути чітко зрозумілими, що особливо важливо у сфері національної безпеки. Під час формування наративів важливо правильно визначити цільові аудиторії інформаційного впливу. Найоптимальнішим джерелом потрібних даних є соціологічні дослідження, проведені у відповідності до міжнародних норм і стандартів.*

**Ключові слова:** *стратегічні комунікації, гуманітарна політика, національна безпека, інформаційний вплив, наратив, стандарти НАТО.*

Повномасштабна війна росії проти України та інші воєнні конфлікти сучасності суттєво змінили картину світу та зумовили зростання невизначеності, непередбачуваності та, відповідно, нервозності поведінки окремих акторів, спричинили тектонічні зсуви у сприйнятті безпеки, а також відповідні зміни механізмів її забезпечення, реагування на кризи різного походження та їх врегулювання. Дедалі більше стираються відмінності між безпосередньо війною і політикою, протиборство сьогодні вже не обмежується районами проведення активних бойових дій, а включає в себе комплекс дипломатичних, економічних, гуманітарних, інформаційних та інших заходів.

Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту разом із загостренням міждержавних протиріч актуалізують значення передусім інформаційної складової сучасних конфліктів. Широке залучення населення до соціальних мереж, легкість в доступі до будь-якої інформації вносить нові рамки у планування та реалізацію державної політики, забезпеченні національної безпеки і оборони. Інформаційні впливи ведуться у першу чергу за уявлення і переконання населення, створюючи необхідну для стейкхолдерів картину реальності. Суб'єктами даного впливу можуть бути особи, організації, установи та інституції, які мають довіру серед населення: починаючи від лідерів громадської думки у соціальних мережах, закінчуючи транснаціональними корпораціями, державами і міждержавними об'єднаннями. Засобами такого впливу можуть бути наративи різних рівнів.

У випадках відсутності загальнодоступної, зрозумілої і своєчасної офіційної позиції (нарративу) держави/установи/організації у тій чи іншій сфері можуть виникати інформаційні приводи, що потенційно нестимуть загрозу для національної безпеки.

Для упередження подібних загроз, удосконалення гуманітарної політики та налагодження ефективних стратегічних комунікацій органам державної влади необхідно постійно працювати над оновленням механізмів формування та поширення нарративів держави. З огляду на зазначене актуальним є аналіз та узагальнення досвіду Північноатлантичного Альянсу у сфері формування нарративів.

Аналіз останніх досліджень. Проблематику сучасних когнітивних конфліктів проаналізував підполковник Збройних сил Індії Акшат Упадхай у статті «Зміна природи та характеру війни» [1]. У 2023 році було затверджено Доктрину з інформаційних операцій НАТО [2] та Доктрину зі стратегічних комунікацій НАТО [3], а 2020 року затверджено термінологічний словник цифровізації НАТО [4]. І. Іжutowoю було розглянуто організаційно-правові засади формування та розвитку системи стратегічних комунікацій безпекового сектору України [5]. Особливості пропаганди й контрпропаганди дослідив Георгій Почепцов у роботі «Дезінформація» [6].

Водночас аналіз наукової літератури, нормативно-правової бази та сучасних тенденцій розвитку інформаційно-комунікативних технологій обумовлюють нагальну необхідність теоретичного осмислення шляхів модернізації підходів до формування стратегічних нарративів як інструменту лобіювання національних інтересів.

Метою статті є дослідження специфіки й узагальнення досвіду реалізації стратегічних комунікацій та формування нарративів відповідно норм і стандартів НАТО релевантних для України.

Виклад основного матеріалу. У загальному розумінні нарративом є певний текст, який відображає якусь послідовність подій (можна порівняти із історією, розповіддю або оповіданням); це форма дискурсу, завдяки якій ми відображаємо минулий досвід. Наратив як у формальному, так і змістовному плані схожий з гаслом. Зокрема наратив пов'язує з гаслом т.зв. «лапідарність», – це такий же міні-текст, як і гасло, що зазвичай, включений у рамки одного висловлювання або абзацу [5].

У світовому контексті нарративи є основним інструментом нав'язування т.зв. «прогресивному людству» уведених міжнародними лідерами думок ціннісних норм та зразків поведінки, які поділяються всіма т.зв. «цивілізованими членами» міжнародного співтовариства за винятком маргіналів і протестних груп. Саме таким чином формується «мейнстрим»: прогресивний напрям міжнародного культурно-інформаційного поступу у певній сфері діяльності, що характерний для певного періоду часу (політико-економічній, соціальній, науково-дослідній, медійній тощо) [7].

Як зазначає А. Баровська, змістовим ядром стратегічних комунікацій є формування нарративу – переконливої сюжетної лінії, яка може пояснити події аргументовано і з якої можна дійти висновків щодо причин перебування держави в конфлікті, значення цього становища та щодо перспектив держави в разі успішного виходу з нього. Стратегічний нарратив формується на підставі уявлень і цінностей, що існують у суспільстві, формулюють кінцеві етапи і пропонують спосіб досягнення мети, забезпечуючи громадськість розумінням і сенсом подій, пов'язаних із застосуванням воєнної сили [8, с. 150].

Формування зрозумілого стратегічного нарративу є актуальним в умовах кризи. У кризовій ситуації всі суб'єкти стратегічних комунікацій мають діяти злагоджено, поширювати один нарратив, відповідно до нього генеруючи меседжі, які дають змогу досягнути мети завдання та працювати з визначеними аудиторіями.

Проблематика формування нарративу залишається актуальною і через термінологічну суперечливість дефініції, яку включено до основних нормативно-правових актів, пов'язаних з інформаційною та комунікаційною діяльністю держави. Саме ідея, закладена в текст, образи, музику, символи, покликана поєднати різні події причинно-наслідковим зв'язком, інформацію з різних джерел – в одну загальну картину усвідомлення напряму розвитку. Розробка нарративу потребує й формування детального образу, який вкладається в історію, і звісно, важливо визначити потенційні проблеми під час поширення такого нарративу.

Британський військовий дослідник М. Нейт у своїй роботі «Битва нарративів» зазначав, що вплив нарративів має велике значення для військовослужбовців, оскільки сфера їх діяльності зазвичай пов'язана з несприятливим і ворожим до них інформаційно-культурним середовищем. Наративи в армії мають чітко корелюватись із урядовими нарративами для повноцінної координації діяльності держави в інформаційному просторі [9].

Країнами-членами НАТО наративи розглядаються як певна соціальна конструкція, що скоординовано пов'язує послідовність історичних і дійсних подій, описує колективний досвід певної особи або групи осіб, відображає ціннісну основу громадянського суспільства та сприяє формуванню колективної ідентичності. Наративи спрямовують та узгоджують діяльність НАТО на усіх рівнях управління. Якщо Альянс та його партнери діють злагоджено, це забезпечує наочний доказ того, що у сприйнятті цільових аудиторій дії НАТО відповідають наративу.

Наведемо ключові особливості формування наративів країн-членів НАТО.

Виокремлюючи вектор та інтенсивність наративу визначають п'ять комунікативних типів тексту (регістрів): репродуктивний; інформативний; генеративний; волюнтивний; реактивний. Конкретні шляхи реалізації цих типів (т.зв. «композитиви») у взаємозв'язку поєднуються у просторово-часове утворення мовного твору, по-різному структурованого. Визначивши характер наративу у відповідності до типів комунікативного тексту, ми можемо визначити базову інформацію про призначення даного наративу (чи покликаний він просто проінформувати громадськість про ту чи іншу суспільно-політичну подію, заповнивши прогалини у розумінні того чи іншого явища, або ж це конкретний заклик до активних дій). На основі отриманих результатів виокремлюється інформаційно-політичний потенціал наративу. Елементарною сюжетною одиницею наративу є подія, що являє собою «переміщення персонажу за межі семантичного простору» [10].

Кожен із суб'єктів впливу виділяє у своєму повідомленні певні події і, можливо, залишає поза увагою якісь інші важливі факти, по-своєму структурує відповідну послідовність подій, створюючи тим самим у своїх повідомленнях оригінальну суспільно-політичну картину світу. У кожного свій стиль і своя точка зору, специфічна раціональна і емоційна оцінка елементів наративу (яка здатна розвиватися разом з відповідними подіями і явищами); існують також й інші – колективні стилі: офіційні суспільно-політичні оцінки, які сприймаються як офіційна суспільна позиція [1].

Основним об'єктом впливу наративів є цільова аудиторія, яка визначається взаємності від мети та завдань реалізації стратегічних комунікацій. Результатом такого впливу є формування у цільовій аудиторії такої системи стійких уявлень про дії іншої держави, який би повністю виправдовував такі дії. Тим самим забезпечується лояльність політичної еліти держави, на яку направлений даний вплив, і, як наслідок, формування дієвої системи геополітичного контролю над заданою територією, що передбачає по-перше, стійкий позитивний образ того, хто здійснює вплив, по-друге, стійку систему культурних цінностей адекватну тій, яка існує у країні, яка здійснює вплив.

Основними властивостями наративів є:

□ багатозначність викладів оповідачів (опису і ставленням до події різними сторонами зіткнення інтересів). Іноді такі оповідачі висловлюють дійсно власну точку зору, підкріплюючи її реальними фактами і цитатами з висловлювань лідерів громадських думок, в інших випадках вони висловлюють чужу точку зору, виконуючи політичне або комерційне замовлення, в інших випадках – надають слово самим учасникам події, самостійно її коментуючи;

□ містить у собі інформацію різного роду: оповідач опирається на певні факти, які іноді можуть або частково співпадати, або повністю повторювати наратив. Зазвичай дані факти так чи інакше влітаються до авторського відношення до них. У той же час значну роль відіграє контекст, який завуальовано схиляє адресата прийняти точку зору адресанта. Причому цей контекст може і не бути усвідомлений відразу усіма аудиторіями, а може накопичуватися з різних джерел;

□ під час формування якнайширше використовує, з однієї сторони, установлені політичні, юридичні, економічні та інші терміни, а з іншого сторони – сукупність образної термінології, передусім метафор [6].

За визначенням робочої групи НАТО з термінології, комплексний підхід до стратегічних комунікацій базується на спільних цінностях та інтересах, що розділяють і підтримують усі суб'єкти системи стратегічних комунікацій, та який направлено на досягнення стратегічних цілей у середовищі, що постійно змінюється [4]. Механізми стратегічних комунікацій мають універсальний характер та реалізуються шляхом формування та поширення наративів. Їх може бути застосовано у всіх сферах національної безпеки та на різних ієрархічних рівнях комунікативної системи, що в сукупності становить систему стратегічних комунікацій. У ході узагальнення та класифікації механізмів стратегічних комунікацій їх було об'єднано у п'ять блоків (табл.1) відповідно до напрямів забезпечення воєнної безпеки [1; 5].

Розвиток механізмів м'яких комунікацій пов'язаний із використанням нових інформаційних технологій в різноманітних сегментах їх практичного застосування. Це зумовлює формування нових інформатизованих категорій м'яких комунікацій, якими є цифрова дипломатія, цифрова особистість,

диджиталізація тощо. В умовах інформатизації здійснюється процес інтеграції мережевих технологій, нових і традиційних медіа, посилюється їх адаптивність до сучасних реалій, що в підсумку приводить до підвищення мобільності та гнучкості структурних компонентів системи стратегічних комунікацій.

Механізми жорстких (hard) комунікацій пов'язані із застосуванням військово-політичного або економічного примусу для корекції поведінки та інтересів інших сил. Вони є агресивними й мають найбільшу результативність, коли об'єкт впливу має меншу воєнну або економічну силу. Ці механізми включають примусову дипломатію, застосування або загрозу застосування воєнної сили, залякування й захист власних стратегічних інтересів, а також надання допомоги, хабарі, санкції та інтервенції. Жорсткі комунікації використовують для визначення переговорного процесу, в якому застосовують тиск і загрози, як дієвий важіль [6].

Амбівалентність спроможностей стратегічних комунікацій стирає чітке розмежування між інструментами м'яких та жорстких комунікацій. Це дає змогу застосовувати гібридні механізми інтелектуальних (smart) комунікацій, які спрямовано на встановлення результативного балансу в комплексному використанні наявних воєнних і невоєнних спроможностей. Інтелектуальні комунікації засновані на поєднанні силових спроможностей жорстких комунікацій і невоєнних спроможностей м'яких комунікацій для забезпечення воєнної безпеки [1]. Такі механізми акумулюють у собі інформаційні, інтелектуальні й високотехнологічні інструменти впливу, використання яких характеризується системністю та раціональністю.

До інтелектуальних механізмів реалізації стратегічних комунікацій можна віднести рефлексивне управління, позиційну комунікацію та блокчейн.

Окреме місце в системі стратегічних комунікацій займають механізми позиційних (sharp) комунікацій, як сукупність узгоджених і взаємозв'язаних за метою, завданнями, місцем й часом одночасних і послідовних операцій інформаційного впливу, синхронізованих за єдиним замислом і планом для вирішення стратегічних завдань у встановлений період часу.

У цих умовах передумовою ефективних стратегічних комунікацій є позитивна громадянська ідентичність – усвідомлення приналежності до національно-державної спільності як найважливішої характеристики життєвого досвіду і значущої для індивіда цінності. Держава даному контексті є важливим конструктом розвитку особистості та генератором важливих цінностей як гаранту реалізації гуманітарного потенціалу індивіда. Необхідно зазначити, що нація, яка ніяк себе не усвідомлює, не має майбутнього. Особливо гостро ця проблема стоїть в охопленому процесами гібридної війни сучасному контексті національної безпеки країни [11, с. 29].

Відповідно до стандартів НАТО існує три рівні нарративів: інституційний нарратив, стратегічний нарратив та мікронарратив [2; 3].

Інституційний нарратив передбачає формування кожною організацією власного іміджевого бренду, який чітко характеризує призначення та місію цієї організації. Інституційний нарратив, як правило, довговічний, проте з часом він може коригуватись відповідно до зміни організацію або суспільно-політичної обстановки.

Стратегічні нарративи мають відповідати інституційному нарративу та обґрунтувати навіщо організація приймає ті чи інші стратегічні рішення. Важливо, щоб стратегічні нарративи НАТО як організації та кожної держави-члена НАТО були синхронізовані та не суперечили один одному.

Мікронарративи формуються для підтримки середньострокових оперативних та/або короткострокових тактичних цілей. Вони мають відповідати інституційному та стратегічним нарративам. Також важливо забезпечити координацію мікронарративів між собою [3].

Ефективне формування зазначених нарративів вимагає узгодженої та скоординованої міжвідомчої горизонтально-вертикальної комунікації, а також визначеного плану дій у комунікативному просторі. Для результативної протидії гібридним загрозам систему стратегічних комунікацій має бути скоординовано на всіх рівнях управління з метою забезпечення адекватного реагування на гібридні загрози та формування проактивної позиції держави в інформаційному просторі.

Варто зауважити, що в умовах війни забезпечити сталість, адекватність, синхронність та своєчасність нарративів – надзвичайно складне завданням. Ситуації, які відбуваються в нинішньому суспільно-політичному й економічному житті України, можна охарактеризувати як досить складні та кризові. Сучасному військово-політичному керівництву України необхідно мати знання, вміння і навички, що дають змогу не лише передбачати їх, а й адекватно реагувати на зміни в управлінських ситуаціях.

Попри істотні успіхи у сфері реалізації стратегічних комунікацій, наявні механізми формування нарративів все ще залишаються недосконалими. Пов'язано це із несистемністю координації

стратегічних комунікацій, надмірною політизацією інформаційно-комунікативного простору та російською деструктивною пропагандою, стратегічною ціллю якої є встановлення керованого хаосу задля зниження обороноздатності та воєнного потенціалу України.

Отже, підходи НАТО до формування наративів передбачають, що інформація повинна бути сформована так, щоб бути представленою в якісному і достовірному повідомленні, з відсутністю свободи для двозначності та без перспективи неправильного тлумачення, а контексти, в яких знаходяться повідомлення, мають бути чітко зрозумілими, що особливо важливо у сфері національної безпеки. Під час формування наративів важливо правильно визначити цільові аудиторії інформаційного впливу. Найоптимальнішим джерелом потрібних даних є соціологічні дослідження, проведені у відповідності до міжнародних норм і стандартів.

#### **Бібліографічний список:**

1. Akshat Upadhyay The Changing Nature and Character of War/Observer Research Foundation, 2023. URL: <https://www.orfonline.org/research/amid-changing-nature-and-character-of-war/> (дата звернення: 01.12.2023).
2. Allied Joint Doctrine For Information Operations/NATO Standard AJP-10.1. Edition A, Version 1. January 2023. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/allied-joint-doctrine-for-information-operations-ajp-101> (дата звернення: 01.12.2023).
3. Allied Joint Doctrine for Strategic Communications/NATO Standard AJP-10. Edition A, Version 1. March 2023. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/allied-joint-doctrine-for-strategic-communications-ajp-10> (дата звернення: 01.12.2023).
4. Clarifying Digital Terms/NATO StratCom COE Terminology Working Group. Riga, 2020, 48 p.
5. Іжutowa I. V. Організаційно-правові засади формування та розвитку системи стратегічних комунікацій безпекового сектору України : дис. канд. наук держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2021. URL: <https://docs.google.com/document/d/1C2hN2xzkrP-RJBfeqBd6whkWSOPcSusx/edit> (дата звернення: 04.12.2023).
6. Почепцов Г. Дезінформація. URL : <https://go.detector.media/detektor-media-vipustiv-knigu-georgiya-pocheptsova-pro-dezinformatsiyu/> (дата звернення: 04.12.2023).
7. Ожеван М. А. Глобальна війна стратегічних наративів: виклики та ризики для України. *Стратегічні пріоритети*. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/spol\\_2016\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/spol_2016_4_6) (дата звернення: 04.12.2023).
8. Баровська А.В. Стратегічні комунікації: досвід НАТО. *Стратегічні пріоритети*, вип. №1 (34), 2015. С. 147-152.
9. Neate Mark C. The Battle of the Narrative. URL: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a523918.pdf> (дата звернення: 05.12.2023).
10. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. URL: [https://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Literat/Lotman/\\_Index.php](https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Lotman/_Index.php) (дата звернення: 05.12.2023).
11. Гібридна війна: in verbo et in graxi : монографія / Донецький нац. ун-т ім. Василя Стуса / заг. ред. Р. О. Додонова. Вінниця. URL: Нілан-ЛТД, 2017. [http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13573/1/Khalikov\\_monohrafiia.pdf](http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13573/1/Khalikov_monohrafiia.pdf) (дата звернення: 05.12.2023).

#### **References:**

1. Akshat Upadhyay The Changing Nature and Character of War/Observer Research Foundation, 2023. URL: <https://www.orfonline.org/research/amid-changing-nature-and-character-of-war/> (data zvernennia: 01.12.2023).
2. Allied Joint Doctrine For Information Operations/NATO Standard AJP-10.1. Edition A, Version 1. January 2023. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/allied-joint-doctrine-for-information-operations-ajp-101> (data zvernennia: 01.12.2023).
3. Allied Joint Doctrine for Strategic Communications/NATO Standard AJP-10. Edition A, Version 1. March 2023. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/allied-joint-doctrine-for-strategic-communications-ajp-10> (data zvernennia: 01.12.2023).
4. Clarifying Digital Terms/NATO StratCom COE Terminology Working Group. Riga, 2020, 48 r.
5. Izhutova I. V. Orhanizatsiino-pravovi zasady formuvannia ta rozvytku systemy stratehichnykh komunikatsii bezpekovoho sektoru Ukrainy : dys. kand. nauk derzh. upr. : 25.00.02. Kyiv, 2021. URL: <https://docs.google.com/document/d/1C2hN2xzkrP-RJBfeqBd6whkWSOPcSusx/edit> (data zvernennia: 04.12.2023).
6. Pocheptsov H. Dezynformatsiia. URL : <https://go.detector.media/detektor-media-vipustiv-knigu-georgiya-pocheptsova-pro-dezinformatsiyu/> (data zvernennia: 04.12.2023).
7. Ozhevan M. A. Hlobalna viina stratehichnykh naratyviv: vyklyky ta ryzyky dlia Ukrainy. Stratehichni priorytety. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/spol\\_2016\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/spol_2016_4_6) (data zvernennia: 04.12.2023).
8. Barovska A.V. Stratehichni komunikatsii: dosvid NATO. Naukovyi zhurnal «Stratehichni priorytety», vyp. №1 (34), 2015. S. 147-152.
9. Neate Mark C. The Battle of the Narrative. URL: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a523918.pdf> (data zvernennia: 05.12.2023).
10. Lotman Yu. M. Struktura khudozhestvennoho teksta. URL: [https://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Literat/Lotman/\\_Index.php](https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Lotman/_Index.php)(data zvernennia: 05.12.2023).

11. Hibrydna viina: in verbo et in praxi : monohrafiia / Donetskyi nats. un-t im. Vasyliia Stusa / zah. red. R. O. Dodonova. Vinnytsia. URL: Nilan-LTD, 2017. [http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13573/1/Khalikov\\_monohrafiia.pdf](http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13573/1/Khalikov_monohrafiia.pdf) (data zvernennia: 05.12.2023).

***Harkavyi Y. M. Nato's Approaches to Shaping Narratives***

*The article attempts a political science analysis of the features of the formation of narratives in accordance with modern NATO norms and standards, which can be implemented in the domestic system of strategic communications.*

*It is determined that the influence of narratives is of great importance for military personnel, since the scope of their activities is usually associated with an unfavorable and hostile information and cultural environment. The narratives of the defense forces should be clearly correlated with the government's strategic narratives for full coordination of the state's activities in the information space.*

*It is proved that the main object of influence of narratives is the target audience, which is determined depending on the purpose and objectives of the implementation of strategic communications. The result of such influence is the formation of such a system of stable ideas about the actions of another state among the target audiences, which would fully justify certain actions.*

*It is established that narratives guide and coordinate NATO's activities at all levels of government. According to NATO standards, there are three levels of narratives: institutional narrative, strategic narrative and micronarrative.*

*It is found that despite significant success in the implementation of strategic communications, the existing mechanisms for the formation of narratives are still imperfect. This is primarily due to the unsystematic coordination of strategic communications, excessive politicization of the information and communication space, and Russian destructive propaganda.*

*It is summarized that NATO's approaches to the formation of narratives provide for a clear and synchronized formation of such information, which will be presented in a high-quality and reliable message, with no freedom for ambiguity and without the prospect of misinterpretation, and the contexts in which the messages are located must be clearly understood, which is especially important in the field of national security. When forming narratives, it is important to correctly identify the target audiences of information influence. The most optimal source of necessary data is sociological research conducted in accordance with international norms and standards.*

**Keywords:** *strategic communications, humanitarian policy, national security, information influence, narrative, NATO standards.*